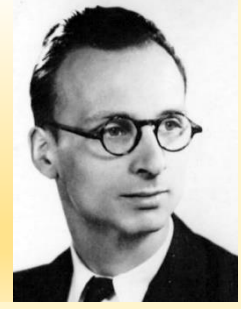

Jehan Alain [1911-1940] LITANIES OPUS 119 [1937]

► Marie-Claire Alain speelt

LITANIES – Jehan Alain schreef zelf, 25 jaar oud, over dit werk: “Je moet een indruk wekken van gepassioneerde bezwering. Gebed is geen klaagzang maar een verwoestende tornado, die alles op zijn weg plat maakt. Het is ook een obsessie. Je moet er de oren van mensen mee vullen, en ook Gods oren! Als je het einde bereikt zonder je uitgeput te voelen, heb je het niet begrepen of gespeeld zoals ik het zou willen. “

Ik moet een jaar of 20 zijn geweest toen mijn in 1995 overleden broer Mannes met een singletje thuiskwam. Een opname van de beroemde organiste Marie-Claire Alain. Ik was verbijsterd toen ik naar de orgelklanken luisterde. Ik kende de componist niet, laat staan zijn eigen woorden over deze compositie. ‘Een verwoestende tornado’, dat is het, elke keer als ik het hoor en tegenwoordig ook zie spelen!

Jehan Alain was 29 jaar toen hij in de Tweede Wereldoorlog in Petit-Puy (bij Saumur, Frankrijk) stierf. Maar zijn naam was al wijd en zijd gevestigd. Zijn zuster Marie-Claire Alain zorgde er voor dat haar broer niet vergeten werd. Terecht, want nog steeds staan zijn composities hoog aangeschreven. „Hij was een groot, origineel, universeel maar ook tragisch musicus”, zegt zijn biograaf en nicht Aurélie Decourt, de dochter van Marie-Claire.

Wat voor mens was Jehan Alain? Decourt? „Hij was een rijke, maar ook complexe persoonlijkheid. Hij had een blijde, optimistische kant, maar ook een boze, pessimistische. Hij stond erom bekend altijd anderen aan het lachen te maken, maar tegelijk ligt er iets tragisch over zijn leven.”

Ook muzikaal was Alain een bijzondere figuur. „Al tijdens zijn conservatoriumperiode viel hij op vanwege zijn virtuositeit en talent. Hij was bijvoorbeeld een geliefde pianist. Het eerste werk dat hij op 18-jarige leeftijd schreef, was dan ook een pianowerk. Tegelijk was hij geducht als improvisator. Als de conservatoriumklas moest voorspelen, werd Alain steevast achter aan de rij geplaatst. Het was gewoon onmogelijk om na hem te spelen.”

Jehan Alain schreef in elf jaar tijd 143 composities. „Daar zitten ook heel kleine stukjes tussen”, relateert Decourt. „Hij schreef altijd. En snel. Hij dacht er lang over na, maar dan was het ook zo opgeschreven en direct goed. Net als bij Mozart. Waarom hij zo veel schreef? Grote musici hebben iets te zeggen. En als het dan ook nog goed en origineel is... Hij schreef voor piano, orgel, voor koor, voor harp, hij componeerde vocale muziek, missen, kamermuziek, alles.”